

Náklady – základní veličina finančního řízení podniku

Eva Holínská¹

Abstrakt

Obsah pojmu nákladů zahrnuje prostředky a práci jako vstupní výrobní činitele, zahrnuje proces vynaložení prostředků a práce, zdůrazňuje se v něm spojení a kombinace výrobních činitelů jako způsob jejich technologické transformace v konečné výkony. Ty představují konečnou příčinu vzniku nákladů a příčinu určitého způsobu transformace. Znakem nákladů je především účelovost, v níž je vyjádřena cílevědomost celého procesu, směřující k získání určitých druhů a množství konečných výkonů. V navazujícím znaku účelnosti je vyjádřena určitá ekonomická racionalita daného procesu, měřená především kritériem hospodárnosti a efektivnosti. Pojem náklady se používá v různých souvislostech, náklady mají různou podobu, jež čeština (na rozdíl od angličtiny) neumí terminologicky rozlišit. Pro tyto náklady je klíčové rozpoznat, kdy se jedná o náklady, které vcházejí do výpočtu hospodářského výsledku daného účetního období a kdy se naopak jedná o náklady, které jsou aktivovány.

Klíčová slova

Náklady, účelnost nákladů, účelovost nákladů, náklady výkonu, náklady období, expenses, costs.

1 Podnik jako otevřený (relativně autonomní) a výrobní a ekonomický systém

Náklady jsou složitou ekonomickou kategorií a dále budou uvažovány jako jeden z nejdůležitějších pojmů ekonomiky podniku, tedy především jako kategorie podniková.

Základním obsahem pojmu nákladů je vynaložení určitého množství práce v procesech hospodářské činnosti za účelem získání požadovaného druhu a rozsahu výkonů, uspokojujících další potřeby. Náklady tak představují pojem, který je spojen s průběhem daného procesu jako celku, od momentu vynaložení příslušného množství práce až po moment získání požadovaných výkonů.

Průběh hospodářské činnosti podniku a s ním související nákladový proces vede k tomu, že rozhodující jsou kritéria ekonomické racionality hospodářské činnosti podniku jako celku, těm musí být podřízena i kritéria racionality průběhu elementárních výrobních procesů.

Podnik uskutečňuje svou činnost jako mimořádně složitý výrobní a ekonomický systém, v němž lze rozpoznat objektivní existenci, součinnost a prolínání jeho různých struktur, které jsou na sobě v různé míře závislé a vzájemně se podmiňují. Zaměření na hodnotovou stránku reprodukčního procesu podniku vyžaduje uplatnit odpovídající hodnotové vyjádření (včetně otázek oceňování).

Podnik jako otevřený, autonomní systém lze identifikovat:

- způsobem jeho vyčlenění z nadsystému celé ekonomiky,
- vstupy a výstupy, kterými uplatňuje svoje vztahy k okolí,

---

¹ Ing. Eva Holínská, CSc., Katedra manažerského účetnictví, Vysoká škola ekonomická v Praze, holinska@vse.cz

- vnitřní strukturální uspořádaností, v níž uskutečňuje cílově určený transformační proces. Hierarchické a horizontální hraniční vazby i vnitřní vazby podniku se uskutečňují v jednotě (a neoddělitelnosti) tří stránek jeho fungování:

- hmotné, naturální vztahy,
- hodnotové vztahy – odraz hodnototvorného procesu a pohybu hodnoty,
- informační vztahy.

Ekonomické postavení podniku předurčuje i průběh relativně samostatného koloběhu jeho prostředků v nepřetržitém reprodukčním procesu. Prostředky podniku jsou v průběhu hospodářské činnosti podniku v neustálém pohybu, uskutečňují opakovaný koloběh, nacházejí se v různých fázích, mění svou formu a probíhají ve specifických tvarech (fáze pořizování – peněžní forma koloběhu, výroby – výrobní forma koloběhu a prodeje (realizace) – zboží forma koloběhu).

2 Základní vymezení nákladů

V globální podobě lze reprodukční proces podniku, který se vždy uskutečňuje v určitém časovém intervalu a v určitém konkrétním prostoru, vymežit také charakteristikou krajních bodů tohoto procesu, tedy jeho vstupními a výstupními charakteristikami. Konečným cílem reprodukčního procesu je provedení určitých konkrétních výkonů, určených převážně k užití v jiné organizaci. Tyto výkony představují výstupní charakteristiky reprodukčního procesu. Uskutečnění těchto výkonů předpokládá vynaložení určitého množství konkrétních druhů pracovních prostředků, pracovních předmětů a práce, které představují vstupní charakteristiky reprodukčního procesu podniku.

Z této globální charakteristiky reprodukčního procesu podniku lze učinit dva základní závěry:

1) Mezi výstupními charakteristikami reprodukčního procesu, tedy finálními výkony podniku, a mezi jeho vstupními charakteristikami, tedy vynaloženými složkami majetku, existuje příčinný vztah. Uskutečnění určitých finálních výkonů předpokládá vynaložení vždy určitého množství konkrétních druhů prostředků a práce; volba těchto druhů prostředků a práce a jejich množství je zásadně determinována druhy a množstvím finálních výkonů podniku. Na druhé straně pomocí určitých druhů vložených prostředků a práce, které vstupují do reprodukčního procesu podniku, lze uskutečnit jen určité druhy a určité množství finálních výkonů organizace. Volba určitého objemu a sortimentu finálních výkonů je tedy v zásadě omezena tím, jaké druhy prostředků a práce jsou k dispozici jako vstupní činitelé reprodukčního procesu podniku. Finální výkony podniku jsou tedy konečnou příčinou vynaložení určitých druhů a určitého množství prostředků a práce, přičemž mezi těmito veličinami existuje těsný vzájemný vztah.

2) Při souhrnném vymezení reprodukčního procesu a jeho charakteristice krajními (vstupními a výstupními) body se nepřihlíží k vlivům, které ovládají vlastní průběh reprodukčního procesu. Průběh reprodukčního procesu podniku je charakterizován i velkým množstvím různých vnitřních vztahů a vazeb: jejich poznání i schopnost je regulovat a udržovat v přijatelných nebo žádoucích mezích je předpokladem cílevědomého řízení reprodukčního procesu podniku. Je proto třeba rozpoznat, do jaké míry je možno z hlediska potřeb konkrétního stupně řízení abstrahovat od těchto vnitřních vztahů podniku (technologické transformace a s ní spojeného hodnototvorného procesu) a do jaké míry je to nepřijatelné.

Reprodukční proces podniku je možno charakterizovat z hlediska jeho hmotné, naturální podoby. Výsledkem reprodukčního procesu jsou jednotlivé finální výkony. Jejich uskutečnění vyvolává potřebu určitých konkrétních druhů prostředků a konkrétní práce. Z hlediska

naturálního zajištění racionálního průběhu reprodukčního procesu se předpokládá neustálé udržování žádoucích kvantitativních proporcí mezi vynaloženými druhy a množstvím pracovních prostředků, pracovních předmětů a práce.

Tyto charakteristiky reprodukčního procesu lze samozřejmě vymežit pomocí popisu jeho extrémních bodů v odpovídajících hodnotových pojmech. Majetkové složky vynaložené v průběhu reprodukčního procesu na uskutečnění finálních výkonů a vyjádřené z hlediska pohybu hodnoty se označují jako náklady podniku. Náklady podniku představují v tomto smyslu vstupní charakteristiky hodnotové stránky procesu hospodářské činnosti podniku.

Náklady lze obecně vymežit jako hodnotu vynaložených majetkových složek (faktorů reprodukce), vyvolanou finálními výkony podniku jako konečnou příčinou. Pro určení výše nákladů je třeba vymežit jako základní činitele:

- množství faktorů reprodukce v jejich hmotném, naturálním vyjádření,
- hodnotovou stránku této spotřeby.

Předpokladem vymezení nákladů je tedy jednak zjištění hmotné, naturální spotřeby majetku, předpokládající správné měření, vážení a podobné využití naturálních měřitek, jednak hodnotové vyjádření, předpokládající využití hodnotových měřitek a principů oceňování. Zatímco problematika vyjádření hmotné stránky spotřeby nečiní zvláštní potíže (i když v konkrétních podmínkách často vznikají značné problémy s měřením, vážením nebo obdobným určením hmotné a naturální spotřeby), je problematika oceňování složitým problémem.

V souvislosti s účelným² a účelovým³ vynakládáním nákladů na jedné straně a zhotovování konečných výkonů uspokojujících požadované potřeby na druhé straně objektivně vzniká množství různých typů vztahů, souvislostí a podmíněností. Jejich vysoká komplikovanost je dána složitostí celého výrobního a nákladového procesu, který se uskutečňuje prostřednictvím řady nehomogenních struktur, v hierarchickém uspořádání a při uplatnění celé řady různých ukazatelů. Úkolem řízení daného procesu je zabezpečit, aby všechny tyto nehomogenní struktury působily ve vzájemné cílené koordinovanosti a jednotlivé ukazatele odrážely společný obsah.

Celý výrobní a nákladový proces má zcela zřetelnou hierarchickou strukturu a lze jej posuzovat na určité agregované úrovni (např. na úrovni zhotovení konečných výkonů). Zajištění odpovídajících hodnot kritérií ekonomické racionality výrobního a nákladového procesu jako celku je však možné jen při současném vytvoření podmínek racionálního průběhu jednotlivých dílčích procesů v jeho strukturálním uspořádání, na jehož nejnižší úrovni dochází k vynaložení jednotlivých konkrétních druhů výrobních činitelů a k uskutečnění jednotlivých konkrétních elementárních výrobních a technologických operací. Propojení takového hierarchicky uspořádaného výrobního procesu vyžaduje i odpovídající propojení kritérií ekonomické racionality. Toho je možné dosáhnout jen tím, že pro každý dílčí proces budou formulována jeho vnitřní kritéria ekonomické racionality, vyjadřující jeho

---

² Účelnost zdůrazňuje smysl, ekonomickou potřebnost a užitečnost celého nákladového procesu a jeho výsledků, zhotoveného sortimentu a objemu konečných výkonů. Z tohoto vztahu mezi náklady na výrobu určitých výrobků a jejich využitím ve výrobní nebo individuální spotřebě vyplývají významné vztahy racionality, které se projeví v úrovni společenského uznání ekonomické potřebnosti a užitečnosti vyrobených výrobků. Na tomto základě se také prosazují základní kritéria ekonomické racionality průběhu daného procesu a vnějšími kritérii racionality z hlediska okolí daného podniku.

³ Účelovost zdůrazňuje cílové zaměření každého vynaložení nákladů, kdy jako konečná příčina jejich vzniku vystupuje určitý konkrétní výrobek, práce nebo služba. Z tohoto vztahu mezi náklady a výkony vyplývají důležité vztahy racionality, vyjádřené jednotou dvou krajních úloh, a to úsilí o zhotovení požadovaného druhu a objemu výkonů s minimálními náklady a úsilí o zhotovení maximálního objemu požadovaných konečných výkonů a z daného rozsahu nákladů.

vlastní průběh, ale zároveň vnější kritéria ekonomické racionality vyjadřující požadavky z hlediska vyššího hierarchického celku.

Tato charakteristika nákladů respektuje kritéria celopodnikového vnitropodnikového řízení.

Charakteristickým rysem nákladů je jejich bezprostřední účelové spojení s určitými konkrétními výkony. Vynaložení majetku, kde tento příčinný vztah chybí, pak nelze považovat za náklady. V takových případech jde např. o škody, (jestliže úbytek majetku byl vyvolán různými formami fyzického poškození nebo hodnotového znehodnocení, nesouvisejícího přímo s procesem hospodářské činnosti organizace) nebo o ztráty (jestliže vynaložení nebo spotřeba majetku vede k jednostrannému úbytku bez odpovídajícího ekvivalentu ve formě nově vytvořených výkonů).

Je zřejmé, že ne každý úbytek, výdaj majetku je zároveň nákladem; mezi výdaji na jedné straně a náklady na druhé straně může existovat nejen věcná rozdílnost (např. škody a ztráty), ale i časová nesourodost (k výdaji majetku může docházet v jiném časovém intervalu, než vzniká jejich příčinný a účelový vztah s příslušnými výkony).

V pojmu nákladů se tedy projevují systémové vztahy, zejména vztahy příčinnosti (finální výkony představují konečnou příčinu vzniku nákladů, příčinu určitého způsobu transformace), ale princip příčinnosti se neprojevuje v absolutní podobě, je souhrnem mnoha okolností a podmínek. V průběhu nákladů se projevují i vztahy vzájemného působení mezi jednotlivými složkami pojmu nákladů (pohotovost určitých výrobních činitelů nebo zavedení technologií zpětně určuje možnost zhotovit určitý druh a množství finálních výkonů). Na základě vzájemného působení jednotlivých složek pojmu nákladů se tak příčina vzniku nákladů a její následek prolínají v mnoha formách jako zpětněvazební působení, zaměnitelnost jednotlivých podmínek vzniku nákladů, zavádění změn různého řádu, funkční závislost apod.) Právě tyto okolnosti způsobují, že se proces vzniku nákladů v žádném případě neprojevuje v podobě umožňující uplatňovat jednoduché kvantitativní postupy jako sumace, prostá agregace, průměrování apod., ale vyžaduje přístupy odpovídající jeho složitosti.

Z hlediska potřeb řízení podniku jako celku (včetně požadavku externích uživatelů) je vhodné toto pojetí nákladů doplnit.

3 Náklady v provozním cyklu

Pojem náklady se používá v různých souvislostech. Náklady plní současně různé funkce, jež čeština (na rozdíl od angličtiny) neumí terminologicky rozlišit. S náklady se setkáváme při pořizování aktiv, při výrobě výrobků, při prodeji apod.

Pro tyto náklady je klíčové rozpoznat, kdy se jedná o náklady, které vcházejí do výpočtu hospodářského výsledku daného účetního období a kdy se naopak jedná o náklady, které jsou aktivovány. V koloběhu aktiv plní náklady různou funkci.

Český pojem náklady sám o sobě nic nevyovídá o tom, zda souvisí s cost, tedy s pořizováním majetku (ať již nákupem či vlastní činností – viz pořizovací náklady, náklady na nedokončené výrobky a výrobky) či zda se jedná o expense, tedy o náklady snižující výsledek hospodaření.

Koloběh aktiv v nejširším smyslu je postupná přeměna jedné majetkové složky v jinou. Oběžná aktiva procházejí dílčími fázemi koloběhu - fází pořízení, fází výrobní (obecně provozně procesní), fází prodeje. Koloběh dlouhodobých aktiv se projevuje postupným odpisováním, kdy dochází k jejich přeměně v peněžní prostředky sloužící k jejich obnově.

Náklady naplňují ve fázích koloběhu aktiv následující funkce:

1. Fáze pořízení aktiv – jde o nákup aktiv, úkolem je evidence nákladů na pořízení/pořizovacích nákladů a ocenění aktiva těmito náklady (v rozvaze)

2. fáze vlastní výroby aktiv (výrobků) určených k prodeji (zásoby vlastní výroby – nedokončené výrobky, výrobky) - úkolem je evidovat výrobní náklady (zvláště nedokončených výrobků, zvláště výrobků). Otázkou je, které náklady z těch, jež podniku vznikají v důsledku toho, že provozuje určitou činnost mají být k zásobám vlastní výroby přiřazovány. Ty zahrnují:

- jednicové náklady – lze je předem stanovit a poté přímo přiřadit k jednici výrobku,
- výrobní režii – její vznik není vyvolán výrobkem bezprostředně, ale je nutná k zajištění chodu výrobních dílen.

Vedle toho vznikají i náklady, u nichž nelze prokázat jejich příčinnou souvislost s výrobky, vznikají totiž v souvislosti s řízením a správou podniku – tyto náklady vstupují do hospodářského výsledku daného období.

3. Fáze prodeje aktiv vlastní výroby (prodej výrobků) – úkolem je evidovat náklady a výnosy spojené s prodejem (realizací) výrobků. O provozních tržbách zpravidla nemáme pochybnosti, náklady, které s nimi věcně souvisejí jsou zejména:

- výrobní náklady výrobků v období prodaných,
- odbytové náklady účetního období (jde o náklady, které vznikají ve fázi prodeje a jsou přiřazovány k výrobním nákladům realizovaných výrobků)
- správní režie účetního období.

Oceňovací základnou pro oceňování aktiv jsou (zpravidla) historické náklady. Historické náklady nabývají dvojí podoby:

- Náklady pořízení/pořizovací výdaje (cost of purchase, acquisition costs) – ocenění aktiv, která mají hmotnou podobu (dlouhodobá aktiva, nakupované zásoby materiálu, zboží)
- Výrobní náklady (production cost) – na aktiva vyrobená firmou (zahrnují zejména přímý materiál, přímé mzdy, výrobní režie).

Specifika zásob vlastní výroby:

- Zahrnují pořizovací náklady dodávek – přímý materiál, náklady na přeměnu přímého materiálu – přímé mzdy, výrobní režie (variabilní a fixní složka), další náklady. Neměly by být zahrnuty výdaje typu administrativních, odbytových a obdobných nákladů.
- Model účetního zobrazení závisí na klasifikaci nákladů: při klasifikaci nákladů podle funkce – výrobní náklady se zúčtují do aktiv (rozhovně), prodej výrobků je obdobný prodeji zboží (k tržbám se přiřazují výrobní náklady prodaných výrobků), při klasifikaci nákladů podle druhů – náklady na nedokončenou výrobu se zobrazí nejprve výsledkově, z výsledovky se pak vyloučí suma nákladů na nedokončené výrobky a neprodané výrobky, tyto náklady se převedou do aktiv rozvahy, naopak prodané skladované výrobky se promítnou do výsledovky – to vše jako tzv. změna stavu zásob vlastní výroby.

Takže při nabytí nákupem nabývá částka oběti charakteru pořizovacích nákladů (cost of purchase), při výrobě ve vlastní režii nabývá charakteru výrobních nákladů (production costs). Jakmile je proces s aktivem/službou definitivně ukončen (např. při prodeji), tyto náklady (costs) spolu s pozbyvaným aktivem/službou „vyhasínají“, stávají se náklady vykázanými ve výsledovce (expenses) a prostřednictvím výnosů se transformují (většinou) v pohledávky či peníze.

4 Náklady jako prvek výsledovky, nákladové pojmy

Náklad je uznán jako položka patřící do výsledovky tehdy, jestliže snížení budoucího ekonomického prospěchu vznikající v souvislosti se snížením aktiv nebo zvýšením závazků, lze spolehlivě změřit (ocenit). Náklad je uznán jako prvek výsledovky na principu provázanosti spotřeby aktiv či vzniku závazku s výdělkem (událost vyvolá výnos i náklad, např. při prodeji zboží je uznání výnosu tržbou, související je náklad na nákup prodaného zboží). Jde o princip přiřazování nákladů výnosům. Vedle pojmu náklady jsou prvkem výsledovky i výdaje, které nejsou obětovány budoucímu prospěchu, nebo nelze tento prospěch kvantifikovat (např. pokuty, penále, kursové ztráty).

Platí zásada, že náklady jsou zahrnuty do výsledovky v tom období, v němž byl zúčtován s nimi související ekonomický prospěch. Avšak náklady ovlivňující výši zisku běžného období jsou dvojího druhu:

- Náklady spojené s výnosy v tomto období dosaženými, tzv. náklady výkonu.
- Náklady spojené se samotnou časovou periodou, tj. s vykazovaným obdobím (či více obdobími), tzv. náklady období.

Náklady výkonu jsou vyjádřeny jako zvýšení budoucího ekonomického prospěchu vytvářeného aktiva, náklady jsou aktivovány v ocenění a až do okamžiku prodeje tohoto aktiva či do vyčerpání jeho užitečnosti se vykazují jako část aktiv v rozvaze. Tyto náklady ve smyslu „Costs“ se obecně nazývají náklady produktu (Product Costs) nebo náklady dosud nespoteřované (Unexpired Costs).

Princip přiřazování nákladů výnosům se týká např. nákladů prodaných výrobků, nákladů prodaného zboží. Naopak náklady na neprodané výrobky a na nedokončené výrobky musí být vykázány jako aktiva.

Výrobky vlastní výroby: nákup materiálových zásob, dlouhodobého majetku pořízené se záměrem je využít při výrobě výrobků je nejdříve zobrazen a vykázán jako zvýšení aktiv, pokud se při výrobě spotřebované materiály, vynaložené mzdy, odpisy vztahují k výrobku, tvoří součást výrobních nákladů (production costs). Do doby prodeje jsou výrobky aktivovány.

Náklady období jsou vyjádřeny jako vyčerpání „ekonomického zdroje“ či užítku, který tento „zdroj“ obsahuje, a které se ve sledovaném období projeví úbytkem aktiv či přírůstkem závazků se současným snížením zisku běžného období. Tyto náklady ve smyslu „Costs“ i „Expenses“ se obecně nazývají náklady období (Period Costs) nebo náklady spotřebované (Expired Costs).

Přiřazování nákladů k období: řada nákladů nemá ve výnosech svůj zrcadlový odraz (roční nájemné, úroky z úvěrů, odbytové a administrativní výdaje), jde o princip periodické alokace nákladů.

Rozlišení nákladů produktu a nákladů období je obtížné a je rozdílné pro různé rozhodovací úlohy, které využívají odlišné varianty ocenění produktů podnikové činnosti.

Náklady zobrazené ve výsledovce zahrnují náklady, které vznikají v souvislosti jak s obvyklými provozními a finančními transakcemi tak i nahodilými neobvyklými případy. (Některé transakce povahy nákladů nevstupují do výsledovky, ale zobrazují se přímo ve vlastním kapitálu, jako „újmý“ (anglicky losses).

Náklady v obecném pojetí (expenses) vyjadřují snížení ekonomického prospěchu, k němuž došlo v účetním období, které se projevilo úbytkem nebo snížením užitečnosti aktiv nebo zvýšením závazků, které vedlo ke snížení vlastního kapitálu jiným způsobem, než jsou přiděly vlastníkům z vlastního kapitálu.

5 Závěr

Podle českých účetních předpisů jsou náklady ve smyslu expense uvedeny v 5. účtové třídě Náklady a v Českém účetním standardu (ČÚS) č. 019 Náklady a výnosy.

Podle českých účetních předpisů je pojmu costs významově blízký výraz náklady související s pořízením (určitého majetku), vyjadřující obětovanou ekonomickou hodnotu (byť s určitými nejasnostmi v konkrétní definici). Náklady ve smyslu „Costs“ – pořizovací náklady/pořizovací výdaje vyjadřují obět podstoupenou podnikem při jeho ekonomických aktivitách, podnik se něčeho vzdává, aby mohl něco nabýt (a uchovat), spotřebovat, vyrobit či vyměnit. Na základě nákladového principu (cost principle) se k nabývaným aktivům a službám (pořízeným externě či ve vlastní režii) nejdříve přiřadí částka protihodnoty v penězích, jež byla obětována k jejich získání. Tato oběť má podobu úbytku peněz, nepeněžních aktiv či vzniku závazku.

Rekapitulace českých pojmů:

- náklady výkonu nebo náklady období
- náklady zahrnované do výsledku nebo náklady aktivované
- náklady zahrnované do výsledku přes výsledovku do vlastního kapitálu nebo přímo do vlastního kapitálu
- náklady v různých fázích koloběhu,

Nákladové pojmy a anglické ekvivalenty:

- náklad na daný účel, výkon – cost
- náklad účetního období – expense
- náklady podle funkce – expenses by function
- finanční náklady – financial expenses
- výrobní náklady – production costs.

Literatura

- [1] FIREŠ, B., ZELENKA, V.: Oceňování aktiv a dluhů v účetnictví, 2. rozšířené vydání, Management Press Praha 1997
- [2] JANOUT, J.: Náklady a hospodárnost podniku, SNTL Praha 1989
- [3] KOVANICOVÁ, D. a kol.: Finanční účetnictví, Světový koncept, Polygon Praha 2002
- [4] KOVANICOVÁ, D.: Abeceda účetních znalostí pro každého, XI. aktualizované vydání, Polygon Praha 2001
- [5] KOVANICOVÁ, D.: Nahlédnutí do babylonské věže účetní terminologie a pokus o hledání nápravy věcí, čas. Účetnictví č. 6/2005, str. 14 - 16
- [6] KRÁL, B. a kol.: Manažerské účetnictví, Management Press Praha 2002
- [7] Mezinárodní standardy účetního výkaznictví včetně Mezinárodních účetních standardů a interpretací 2003 (vydalo HZ s.r.o)
- [8] SCHROLL, R., BÁČA, J., JANOUT, J.: Kontrola nákladů a kalkulace v průmyslu, SNTL Praha 1990
- [9] SVOBODA, S., HOLÍNSKÁ, E.: Informační systém pro vnitropodnikové řízení, VŠE Praha 2003

Summary

Expenses (costs) as a base of financial enterprise management

Costs definition comprehended instruments and labor as input production factors, they are conditions (assumptions) for cost process implementation, It exerts comprehended the process of instruments and labor exertion and accentuate the connection and input production factors combination as the way of their technological transformation into final products. Intention is primary cost character, in it is embodied all costs process sand, it purposeful to acquisition final products some sort and quantity. Effectuality is secondary cost character, it is measured as economy and effective. Czech language (in contrast to English) cannot diversify expenses from costs. For this terms is key to diagnose, if they concern expenses entered into income or capitalized costs.